РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

З А П О В Е Д

№ РД 11-536

София, 21.03.2017 г.

На основание чл. 5, ал. 1, т. 2, ал. 2, т.1 от Устройствения правилник на Българската агенция по безопасност на храните *(ДВ. бр.15 от 18 февруари 2011 г.),* във връзка с чл.8, ал.2 от Закона за защита на растенията и чл. 7, ал. 1, т. 2 от Наредба № 14 от 19 септември 2016 г. за опазване на растенията и растителните продукти от икономически важни вредители *(обн. ДВ. бр. 77 от 2016 г.)*

Н А Р Е Ж Д А М:

I. Утвърждавам прагове на икономическа вредност за икономически важните вредители по земеделските култури, приложение към настоящата заповед.

II. Заповедта да се публикува на интернет страницата на Българската агенция по безопасност на храните.

Организацията и контрола по изпълнението на заповедта възлагам на Николай Роснев заместник изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните и директорите на Областните дирекции по безопасност на храните.

Настоящата заповед да се доведе до знанието на директорите на ОДБХ и на областните дирекции „Земеделие” за сведение и изпълнение.

Д-Р ДАМЯН ИЛИЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР /п/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

Приложение към **Заповед № РД 11-536/21.03.2017 г.**
на изпълнителния директор на БАБХ

УТВЪРЖДАВАМ,

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА БАБХ:

Д-Р ДАМЯН ИЛИЕВ

ПРАГОВЕ НА ИКОНОМИЧЕСКА ВРЕДНОСТ ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ ВАЖНИТЕ ВРЕДИТЕЛИ ПО ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

ФЕНОФАЗА НА ЗЕМЕДЕЛСКАТА КУЛТУРА	ВРЕДИТЕЛ/ СТАДИИ	ПРАГ НА ИКОНОМИЧЕСКА ВРЕДНОСТ
ЗЪРНЕНО-ЖИТНИ КУЛТУРИ		
ПШЕНИЦА		
ЖИТЕН АКАР *Penthaleus major*		
поникване - братене	**подвижни форми**	**20-30 бр./растение или 10% от растенията с изменена окраска**
ИВИЧЕСТИ ЖИТНИ ЦИКАДИ *Psammotettix sp.*		
поникване-братене (есен)	**възрастни**	**20-30 бр./кв.м**
млечна зрялост	**възрастни**	**40-50 бр./кв.м**
	ларви	**100 бр./кв.м**
ЛИСТНИ ВЪШКИ сем. *Aphididae*		
поникване-братене (есен)	**ларви, нимфи, възрастни**	**10% нападнати растения или 10 бр./растение**
вретенене-изкласяване		**15% нападнати растения или 10 бр./клас**
начало на млечна зрялост		**15% нападнати растения или 30-40 бр./клас**
ВРЕДНА ЖИТНА ДЪРВЕНИЦА *Eurygaster integriceps*		
вретенене	**възрастни съотношение мъжки♂:женски♀1:1**	**2 бр./кв.м - суха и топла пролет, слаби и редки посеви**
		4 бр./кв.м - нормална гъстота на посева
		1 бр./кв.м - семепроизводни посеви

млечна зрялост	ларви-30% в III-та възраст	2 бр./кв.м. - нормална гъстота на посева
		4 бр./кв.м - хладна пролет и гъсти посеви
ПШЕНИЧЕН ТРИПС *Haplothrips tritici*		
вретенене	възрастни	10 бр./стъбло
млечна зрялост	ларви	20 бр./клас – суха пролет
		30 бр./клас – влажна пролет
ОБИКНОВЕН ЖИТЕН БЕГАЧ *Zabrus tenebrioides*		
поникване - братене	ларви	есен - 3 бр./кв.м или 3 бр. повредени растения /кв.м.
		пролет - 5 бр./кв.м или 5 бр. повредени растения /кв.м
ЖИТАРИ *Anisoplia spp.*		
цъфтеж - наливане на зърното	възрастни	3-5 бр./кв.м
млечна и восъчна зрялост		6-8 бр./кв.м
ТЕЛЕНИ ЧЕРВЕИ сем. *Elateridae*		
преди сеитба	ларви	10-12 бр./кв.м
ОБИКНОВЕНА ЖИТНА ПИЯВИЦА *Oulema melanopus* СИНЯ ЖИТНА ПИЯВИЦА *Oulema gallaeciana (Syn.:Oulema lichenis)*		
вретенене	възрастни	30 бр./кв.м – редки посеви и суха пролет
		50 бр./кв.м – гъсти посеви и хладна пролет
изкласяване - цъфтеж	ларви	1бр./флагов лист или 20% унищожена листна маса
ЖИТНИ СТЪБЛЕНИ БЪЛХИ *Chaetocnema hortensis, Ch. aridula*		
край на братене - вретенене	възрастни	2-3 бр./кв.м
ЖИТНА ЛИСТОЗАВИВАЧКА *Cnephasia pasiuana*		
братене - вретенене	гъсеници	50 бр./кв.м
ПОДЗЕМНИ НОЩЕНКИ (СИВИ ЧЕРВЕИ)		
поникване - братене	гъсеници	2-3 бр./кв.м
ЖИТНИ СТЪБЛЕНИ ОСИ *Cephus pygmaeus, Trachelus tabidus*		
изкласяване	възрастни	3 бр./кв.м
ЖИТНИ ЛИСТНИ ОСИ *Dolerus spp.*		
изкласяване	лъжегъсеници	20% унищожена листна маса
ХЕСЕНСКА МУХА *Mayetiola destructor*		
поникване - братене	възрастни	3 бр./кв.м
ЧЕРВЕНО ЖИТНО КОМАРЧЕ *Haplodiplosis equestris*		
вретенене - изкласяване	възрастни	5 бр./кв.м
	яйчни групички	1 бр./стъбло

ЖИТНА ТРЕВНА МУХА *Opomyza florum*		
поникване - братене	**възрастни**	**3 бр./кв.м**
ШВЕДСКИ МУХИ *Oscinella spp.*		
поникване - братене	**възрастни**	**3 бр./кв.м**
вретенене		**6 бр./кв.м**
ЧЕРНА ПШЕНИЧЕНА МУХА *Phorbia fumigata*		
поникване - братене	**възрастни**	**3 бр./кв.м**
ЖИТНА СТЪБЛЕНА МУХА *Chlorops pumilionis*		
братене	**възрастни**	**3 бр./кв.м**
изкласяване		**6 бр./кв.м**
ЖИТНИ МУХИ *всички видове*		
поникване - братене	**възрастни**	**3-4 бр./кв.м**
ОБИКНОВЕНА ПОЛЕВКА *Microtus arvalis*		
есен	**активни колонии**	**2 бр./дка**
пролет		**1 бр./дка**
БРАШНЕСТА МАНА *Erysiphe graminis*		
1-ви – 2-ри възел	**пустули**	**10% нападната л. маса**
поява на флагелния лист - цъфтеж		**10% нападната листна маса под флагов лист**
КАФЯВА РЪЖДА *Puccinia recondita*		
1-ви – 2-ри възел	**сори**	**5% нападната листна маса**
поява на флагелния лист - цъфтеж		**5% нападната листна маса под флагов лист**
ЖЪЛТА РЪЖДА *Puccinia striiformis*		
1-ви – 2-ри възел	**сори**	**5% нападната листна маса**
появя на флагелен лист - изкласяване		**5% нападната листна маса под флагов лист**
СТЪБЛЕНА РЪЖДА *Puccinia graminis f.sp. tritici*		
флагов лист – млечна зрялост	**сори**	**1% нападната растения**
БАЗИЧНО ГНИЕНЕ (*Rhizoctonia spp., Tapesia spp., Fusarium spp., Drechslera spp.)*		
1-ви – 2-ри възел	**конидиоспори**	**15% нападнати стъбла**
СЕПТОРИОЗИ род *Septoria*		
1-ви – 2-ри възел	**пикнидии**	**5% нападната листна маса**
поява на флагелен лист - изкласяване		**5% нападната листна маса под флагов лист**
ЗИМЕН ЕЧЕМИК		
ЖИТЕН АКАР *Penthaleus major*		
поникване - братене	**подвижни форми**	**20-30 бр./растение или 10% от растенията с изменена окраска**
ИВИЧЕСТИ ЖИТНИ ЦИКАДИ *Psammotettix spp.*		
поникване-братене (есен)	**възрастни**	**20-30 бр./кв.м**
млечна зрялост	**възрастни**	**40-50 бр./кв.м**
	ларви	**100 бр./кв.м**

ЛИСТНИ ВЪШКИ сем. *Aphididae*		
попикване-братене (есен)	**ларви, нимфи, възрастни**	**10% нападнати растения или 10 бр./растение**
вретенене-изкласяване		**15 % нападнати растения или 10 бр./клас**
начало на млечна зрялост		**15 % нападнати растения или 30-40 бр./клас**
ВРЕДНА ЖИТНА ДЪРВЕНИЦА *Eurygaster integriceps*		
вретенене	**възрастни съотношение мъжки♂:женски♀1:1**	**4 бр./кв.м - нормална гъстота на посева**
		6 бр./кв.м - хладна пролет и гъсти посеви
млечна зрялост	**ларви-30% в III-та възраст**	**2 бр./кв.м - нормална гъстота на посева**
		4 бр./кв.м - хладна пролет и гъсти посеви
ПШЕНИЧЕН ТРИПС *Haplothrips tritici*		
вретенене	**възрастни**	**15 бр./стъбло**
ОБИКНОВЕН ЖИТЕН БЕГАЧ *Zabrus tenebrioides*		
попикване - братене	**ларви**	**есен - 3 бр./кв.м или 3 бр. повредени растения/кв.м**
		пролет - 5 бр./кв.м или 5 бр. повредени растения/кв.м
ЖИТАРИ *Anisoplia spp.*		
цъфтеж - наливане на зърното	**възрастни**	**3-5 бр./кв.м**
млечна и восъчна зрялост		**6-8 бр./кв.м**
ТЕЛЕНИ ЧЕРВЕИ сем. *Elateridae*		
преди сеитба	**ларви**	**10-12 бр./кв.м**
ОБИКНОВЕНА ЖИТНА ПИЯВИЦА *Oulema melanopus* **СИНЯ ЖИТНА ПИЯВИЦА *Oulema gallaeciana (Syn.:Oulema lichenis)***		
вретенене	**възрастни**	**30 бр./кв.м – редки посеви и суха пролет**
		50 бр./кв.м – гъсти посеви и хладна пролет
изкласяване - цъфтеж	**ларви**	**1бр./флагов лист или 20% унищожена листна маса**
ЖИТНИ СТЪБЛЕНИ БЪЛХИ *Chaetocnema hortensis, Ch. aridula*		
край на братене - вретенене	**възрастни**	**2-3 бр./кв.м**
ЖИТНА ЛИСТОЗАВИВАЧКА *Cnephasia pasiuana*		
братене - вретенене	**гъсеници**	**50 бр./кв.м**
ЗИМНА НОЩЕНКА *Scotia (Agrotis) segetum*		
попикване - братене	**гъсеници**	**2-3 бр./кв.м**

ЖИТНИ СТЪБЛЕНИ ОСИ *Cephus pygmaeus, Trachelus tabidus*		
изкласяване	**възрастни**	**3 бр./кв.м**
ЖИТНИ ЛИСТНИ ОСИ *Dolerus spp.*		
изкласяване	**лъжегъсеници**	**20% унищожена листна маса**
ХЕСЕНСКА МУХА *Mayetiola destructor*		
поникване - братене	**възрастни**	**3 бр./кв.м**
ЧЕРВЕНО ЖИТНО КОМАРЧЕ *Haplodiplosis equestris*		
вретенене - изкласяване	**възрастни**	**5 бр./кв.м**
	яйчни групички	**1 бр./стъбло**
ШВЕДСКИ МУХИ *Oscinella spp.*		
поникване - братене	**възрастни**	**3 бр./кв.м**
вретенене		**6 бр./кв.м**
ЖИТНА СТЪБЛЕНА МУХА *Chlorops pumilionis*		
братене	**възрастни**	**3 бр./кв.м**
изкласяване		**6 бр./кв.м**
ЕЧЕМИЧЕНА МУХА *Lasiosina cinctipes*		
вретенене - изкласяване	**възрастни**	**2 бр./кв.м**
ЖИТНИ МУХИ *всички видове*		
поникване - братене	**възрастни**	**3-4 бр./кв.м**
ОБИКНОВЕНА ПОЛЕВКА *Microtus arvalis*		
есен	**активни колонии**	**2 бр./дка**
пролет		**1 бр./дка**
БРАШНЕСТА МАНА *Erysiphe graminis*		
1-ви – 2-ри възел	**пустули**	**10% нападната л. маса**
поява на флагелния лист-цъфтеж		**10% нападната листна маса под флагов лист**
КАФЯВА РЪЖДА *Puccinia recondita*		
1-ви – 2-ри възел	**сори**	**5% нападната листна маса**
поява на флагелния лист-цъфтеж		**5% нападната листна маса под флагов лист**
БАЗИЧНО ГНИЕНЕ (*Rhizoctonia spp., Tapesia spp., Fusarium spp., Drechslera spp.)*		
1-ви – 2-ри възел	**конидиоспори**	**15% нападнати стъбла**
МРЕЖЕСТИ ПЕТНА *Drechslera teres*		
1-ви – 2-ри възел	**конидии**	**5% нападната листна маса**
ПРОЛЕТЕН ЕЧЕМИК		
ИВИЧЕСТИ ЖИТНИ ЦИКАДИ *Psammotettix spp.*		
поникване-братене (есен)	**възрастни**	**20-30 бр./кв.м**
млечна зрялост	**възрастни**	**40-50 бр./кв.м**
	ларви	**100 бр./кв.м**
ВРЕДНА ЖИТНА ДЪРВЕНИЦА *Eurygaster integriceps*		
братена-вретенене	**възрастни съотношение мъжки♂:женски♀1:1**	**2-4 бр./кв.м**

млечна зрялост	**ларви-30% в III-та възраст**	**2-4 бр./кв.м - благоприятни климатични условия и нормален посев**
ПШЕНИЧЕН ТРИПС *Haplothrips tritici*		
вретенене	**възрастни**	**10 бр./стъбло**
ОБИКНОВЕН ЖИТЕН БЕГАЧ *Zabrus tenebrioides*		
пониквване - братене	**ларви**	**3 бр./кв.м или 3 бр. повредени растения/кв.м**
ЖИТАРИ *Anisoplia spp.*		
цъфтеж - наливане на зърното	**възрастни**	**3-5 бр./кв.м**
млечна и восъчна зрялост		**6-8 бр./кв.м**
ТЕЛЕНИ ЧЕРВЕИ сем. *Elateridae*		
преди сеитба	**ларви**	**10-12 бр./кв.м**
ОБИКНОВЕНА ЖИТНА ПИЯВИЦА *Oulema melanopus* СИНЯ ЖИТНА ПИЯВИЦА *Oulema gallaeciana (Syn.:Oulema lichenis)*		
пониквване-братене	**възрастни**	**10-15 бр./кв.м.**
изкласяване - цъфтеж	**ларви**	**1 бр./флагов лист или 20% унищожена листна маса**
ИВИЧЕСТА ЖИТНА БЪЛХА *Phyllotreta vittula*		
пониквване-нач. на братене	**възрастни**	**300-400 бр./кв.м суха пролет 500-600 бр./кв.м влажна пролет**
ЖИТНИ СТЪБЛЕНИ БЪЛХИ *Chaetocnema hortensis, Ch. aridula*		
братене	**възрастни**	**2 бр./ кв.м**
ЖИТНИ СТЪБЛЕНИ ОСИ *Cephus pygmaeus, Trachelus tabidus*		
изкласяване	**възрастни**	**3 бр./кв.м**
ХЕСЕНСКА МУХА *Mayetiola destructor*		
братене	**възрастни**	**3 бр./кв.м**
ЧЕРВЕНО ЖИТНО КОМАРЧЕ *Haplodiplosis equestris*		
вретенене - изкласяване	**възрастни**	**5 бр./кв.м**
	яйчни групички	**1 бр./стъбло**
ШВЕДСКИ МУХИ *Oscinella frit*		
братене	**възрастни**	**3 бр./кв.м**
изкласяване		**6 бр./кв.м**
ЖИТНА КЛАСОВА МУХА *Meromyza nigriventris*		
вретенене -изкласяване	**възрастни**	**2 бр./кв.м**
ЕЧЕМИЧЕНИ МУХИ *Lasiosina cinctipes*		
вретенене	**възрастни**	**2 бр./кв.м**
ОБИКНОВЕНА ПОЛЕВКА *Microtus arvalis*		
пролет	**активни колонии**	**1 бр./дка**

БРАШНЕСТА МАНА *Erysiphe graminis*		
1-ви – 2-ри възел	**пустули**	**10% нападната листна маса**
поява на флагелния лист-цъфтеж		**10% нападната листна маса под флагов лист**
МРЕЖЕСТИ ПЕТНА *Drechslera teres*		
1-ви – 2-ри възел	**конидии**	**5% нападната листна маса**
ЦАРЕВИЦА		
ТЕЛЕНИ И ЛЪЖЕТЕЛЕНИ ЧЕРВЕИ сем. *Elateridae* и сем.*Tenebrionidae*		
преди, повреме на сеитбата	**ларви**	**2 бр./кв.м**
до 6-ти – 7-ми лист		**5-6 бр./кв.м**
СИВ ЦЕРЕВИЧЕН ХОБОТНИК *Tanymecus dilaticollis*		
до 5-ти – 7-ми лист	**възрастно**	**над 2 бр./кв.м** **20-30% повредена листна маса**
ЛИСТНИ ВЪШКИ сем. *Aphididae*		
в начало на вегетацията	**ларви, безкрили, крилати**	**20% заселени растения**
в по-късни фази		**30% заселени растения**
ЦАРЕВИЧЕН СТЪБЛОПРОБИВАЧ *Ostrinia nubilalis*		
6-ти – 7-ми лист *(за зърно)*	**яйчни групички**	**10 бр./100 растения**
6-ти – 7-ми лист *(за семепроизводство)*		**3 бр./100 растения**
след изметляване *(за зърно)*	**гъсеници**	**90% нападнати растения с по 3-4 повреди/растение**
след изметляване *(за семепроизводство)*		**10 % нападнати растения с по 1-2 повреди/растение**
ПОДГРИЗВАЩИ НОЩЕНКИ род *Agrotis*		
май-юни	**гъсеници IV-V възраст**	**0,5 бр./кв.м гъсеници или** **0,5 бр./кв.м повредени растения *(неполивни условия)*** **0,7 бр./кв.м. повредени растения *(поливни условия)***
ЗАПАДЕН КОРЕНОВ ЧЕРВЕЙ *Diabrotica virgifera virgifera*		
корени	**ларви**	**1 бр. ларви 3-та възраст/растение за неполивни площи** **3 бр. ларви 3-та възраст/растение за поливни площи**
поява на свила	**възрастни**	**10-15 бр./уловка/ден (на 50 дка)** **3-5 бр./растение**
ЩУРЦИ сем. *Gryllidae*		
поникване до 2-ри-3-ти лист	**ларви**	**1-2 бр./кв.м**
ПАМУКОВА НОЩЕНКА *Helicoverpa armigera*		
поява на свила - млечна зрялост	**яйца и ларви**	**50 бр./100 растения**

ЗЪРНЕНО-БОБОВИ КУЛТУРИ		
ГРАДИНСКИ ФАСУЛ		
ЛИСТНИ ВЪШКИ сем. *Aphididae*		
май-юни	**ларви, безкрили, крилати**	**10-15 % нападнати растения с единични колонии**
ТЕТРАНИХОВИ АКАРИ *Tetranychus spp.*		
юли-август	**ларви-възрастни**	**8-10% нападнати растения**
ФАСУЛЕВ ЗЪРНОЯД *Acanthoscelides obtectus*		
при зазряване на първите бобове	**възрастни**	**2-3 бр./100 откоса** **0,2% нападение по бобовете**
ГРАДИНСКИ ГРАХ		
ГРАХОВА ЛИСТНА ВЪШКА *Acyrthosiphon pisi*		
до бутонизация	**възрастни**	**50 бр./стъбло (за зърно)** **500 бр./10 откоса (за зелено)**
ГРУДКОВИ ХОБОТНИЦИ *Sitona spp.*		
до фаза 2-3 същински лист	**възрастни**	**2 бр./кв.м**
ГРАХОВ ЗЪРНОЯД *Bruchus pisorum*		
цъфтеж	**възрастни**	**10 бр./100 откоса** **10 бр./100 растения**
ПОЛСКИ ГРАХ		
ГРАХОВ ЗЪРНОЯД *Bruchus pisorum*		
начало на цъфтеж	**възрастни**	**2 бр./5 откоса = 1 кв.м**
ФИЙ		
ФИЕВ ЗЪРНОЯД *Bruchus rufimanus*		
начало на цъфтеж	**възрастни**	**2 бр./5 откоса**
ЛЮЦЕРНА		
24 ТОЧКОВА КАЛИНКА *Subcoccinella vigintiquatuorpunctata*,МАЛЪК ЛЮЦЕРНОВ ХОБОТНИК *Hypera postica*, ЛЮЦЕРНОВ ЛИСТОЯД *Phytodecta fornicata*		
сумарно за 3-те вида - след сеитба през вегетацията	**ларви**	**25-30 бр./кв.м**
	възрастни	**5 бр./кв.м**
ВИДОВЕ ОТ Род *SITONA*		
млада люцерна	**възрастни**	**2 бр./кв.м**
стара люцерна		**5 бр./кв.м**
ГРАХОВА ЛИСТНА ВЪШКА *Acyrthosiphon pisi*		
през вегетацията	**възрастни**	**50 бр./стъбло**
ЛЮЦЕРНОВА НОЩЕНКА *Heliothis (Chloridea) maritima*		
за семепроизводство	**гъсеници до II-ра възраст**	**5-10 бр./кв.м**
ЛЮЦЕРНОВА ПЪПКОВА ГАЛИЦА *Dasyneura (Perrisia) ignorata*		
семепроизводство - образуване на чушки	**възрастни**	**5 бр./кв.м/5 откоса**
начало на бутонизация	**зимуващи ларви**	**250 бр./кв.м**

ЛЮЦЕРНОВА ЦВЕТОВА ГАЛИЦА *Contarinia medicaginis*		
семепроизводство - образуване на чушки	**възрастни**	**10 бр./кв.м/5 откоса**
начало на бутонизация	**зимуващи ларви**	**1000 бр./км.м в почвата**
ЖЪРТ ЛЮЦЕРНОВ ТИХИУС *Tychius flavus*		
семепроизводство - образуване на чушки	**възрастни**	**8 бр./кв.м**
ЛЮЦЕРНОВА ДЪРВЕНИЦА *Adelfocoris lineolatus*		
семепроизводство	**възрастни и ларви**	**5 бр./кв.м**
ЛИВАДНА ПЕПЕРУДА *Loxostege sticticalis*		
при младия подраст	**гъсеници до II-ра възраст**	**5-8 бр./кв.м**
ЛЮЦЕРНОВ КОРЕНОВ ХОБОТНИК *Otiorhynchus ligustici*		
юли-септември	**възрастни**	**0,5 бр./кв.м**
при младият подраст	**ларви**	**10 бр./кв.м**
ДЕТЕЛИНОВ ХОБОТНИК *Apion apricans*		
бутонизация и цъфтеж	**възрастни**	**10 бр./5 откоса = кв.м**
ОБИКНОВЕНА ПОЛЕВКА *Microtus arvalis*		
есен/пролет	**обитаеми колонии/дка**	**над 2 бр./дка**
ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ		
РАПИЦА		
РАПИЧНА ЛИСТНА ОСА *Athalia rosae (= colibri)*		
през есента	**лъжегъсеници**	**2-3 бр./кв.м**
РАПИЧНА СТЪБЛЕНА БЪЛХА *Psylliodes chrysocephalus*		
поникване	**възрастни**	**2 бр./кв.м**
разтворен трети лист - 9 или повече оформени листа	**възрастни**	**4 бр./кв.м**
РАПИЧЕН И ЗЕЛЕВ СТЪБЛЕНИ СКРОТОХОБОТНИЦИ *Ceutorhynchus napi, Ceutorhynchus quadridens*		
през пролетта при 8-10 ° С температура на въздуха	**възрастни**	**2-4 бр./кв.м**
ШУШУЛКОВ ХОБОТНИК *Ceutorhynchus obstrictus (=assimilis)*		
при оформяне на първите шушулки	**възрастни**	**2-4 бр./кв.м**
РАПИЧЕН ЦВЕТОЯД *Meligethes aeneus*		
бутонизация - видими цветни пъпки ("зелен бутон")	**възрастни**	**2 бр./растение -посев под оптималната гъстота и по-слаб потенциал**
		4 бр./кв.м. - посев с оптимална гъстота и добър потенциал

бутонизация - първи венчелистчета („жълт бутон”)	**възрастни**	**4 бр./растение - посев под оптималната гъстота и по-слаб потенциал**
		6 бр./растение - посев с оптимална гъстота и добър потенциал
СИВИ ЧЕРВЕИ *Agrotis spp.*		
при установяване на първи повреди през есента	**гъсеници III възраст**	**2 бр./кв.м**
РАЗНОЦВЕТНА ЗЕЛЕВА ДЪРВЕНИЦА *Eurydema ornata*		
от "зелен бутон" - до "жълт бутон"	**възрастни и ларви**	**2-4 бр./растение**
образуване на плодовете-узряване		**4 бр./растение**
СЛЪНЧОГЛЕД		
СИВ ЦАРЕВИЧЕН ХОБОТНИК *Tanymecus dilaticollis*		
поникване	**възрастни**	**2 бр./кв.м**
4-ти – 5-ти лист		**5-6 бр./кв.м**
ЧЕРЕН ЦВЕКЛОВ ХОБОТНИК *Psalidium maxillosum*		
поникване	**възрастни**	**2 бр./кв.м**
МАЛКА СЛИВОВА ЛИСТНА ВЪШКА *Brachycaudus helichrysi*		
преди цъфтежа	**възрастни**	**20-25 % нападнати растения**
ЛИВАДНА ПЕПЕРУДА *Loxostege sticticalis*		
от поникване до 5-ти – 6-ти лист	**гъсеници**	**8-10 бр./кв.м**
преди цъфтежа		**15-20 бр./кв.м**
ЩУРЦИ сем. *Gryllidae*		
при поникване сухо време	**възрастни**	**1-2 бр./кв.м**
при поникване влажно време		**над 2 бр./кв.м**
ТЕЛЕНИ ЧЕРВЕИ сем. *Elateridae*		
<u>сеитба до 10 април</u>	**ларви**	**до 5 бр./кв.м**
сеитба след 10 април		**3 бр./кв.м**
ЗАХАРНО ЦВЕКЛО		
ОБИКНОВЕН ЦВЕКЛОВ ХОБОТНИК *Bothynoderes punctiventris*		
поникване	**възрастни**	**0,5 бр./кв.м**
СИВ ЦВЕКЛОВ И ЦАРЕВИЧЕН ХОБОТНИК *Tanymecus palliatus*		
поникване	**възрастни**	**1 бр./кв.м**
ЧЕРЕН ЦВЕКЛОВ ХОБОТНИК *Psalidium maxillosum*		
поникване	**възрастни**	**0,25 бр./кв.м**

ЦВЕКЛОВИ БЪЛХИ *Chaetocnema spp.*		
поникване до 15.V	**възрастни**	**5-10 бр./кв.м**
кръстосване до 30.VI		**10-25 бр./кв.м**
ЦВЕКЛОВИ ЩИТОВКИ *Cassida spp.*		
през вегетацията	**възрастни**	**2-3 бр./кв.м**
неполивни условия	**ларви**	**2-3 бр./растение**
поливни условия		**3-4 бр./растение**
МАЛКО ЦВЕКЛОВО БРЪМБАРЧЕ *Atomaria linearis*		
до и след поникване	**възрастни**	**300 бр./кв.м**
		8 бр./растение
ЦВЕКЛОВА ДЪРВЕНИЦА *Polymerus (Poeciloscytus) cognatus*		
през вегетацията	**възрастни**	**5-10 бр./ растение**
ЛЮЦЕРНОВА ДЪРВЕНИЦА *Adelphocoris lineolatus*		
поникване	**възрастни**	**2-3 бр./кв.м**
ГАМОЗНАЧНА И ГРАДИНСКА НОЩЕНКИ *Authographa gamma, Lacanobia oleracea*		
през вегетацията	**гъсеници**	**0,5-1 бр./растение**
		10 бр./кв.м
		20-25% повредена листна маса
ЗЕЛЕВА НОЩЕНКА *Mamestra brassicae*		
2-ри същински лист- през вегетацията	**гъсеници**	**8-10 бр./кв.м**
ЛИВАДНА ПЕПЕРУДА *Loxostege sticticalis*		
поникване – до очертаване на редовете	**гъсеници**	**4-6 бр./кв.м**
		10 % повредена листна маса
до края на вегетацията		**10 бр./кв.м**
		25 % повредена листна маса
СИВИ ЧЕРВЕИ *Agrotis spp.*		
поникване	**гъсеници**	**1-3 бр./кв.м**
		15 % повредени растения
ЦВЕКЛОВА ЛИСТНА ВЪШКА *Aphis fabae*		
3-ти – 6-ти същински лист	**ларви - възрастни**	**5 % заселени растения по периферията; 10 % заселени растения в средата на посева**
	поява на първи колонии	**15-20 % заселени растения**
през вегетацията	**възрастни**	**25-30 % заселени растения; 10-15 бр./растение**
ЦВЕКЛОВ МОЛЕЦ *Gnorimoschema ocellatella*		
6-ти – 8-ми лист	**гъсеници**	**0,5% бр./растения**
образуване кореноплод		**1 % бр./растения**
начало на отмиране на листата		**2 % бр./растения**

ТЕЛЕНИ ЧЕРВЕИ сем. *Elateridae*		
до сеитбата	**ларви**	**5 бр./кв.м**
МАЙСКИ БРЪМБАРИ *Melolontha spp.*		
до сеитбата	**ларви**	**над 1 бр./кв.м**
ТЕТРАНИХОВИ АКАРИ *Tetranychus spp.*		
първа половина на вегетацията	**подвижни форми**	**5-10 % заселени растения**
ТЮТЮН		
ПРАСКОВЕНА ЛИСТНА ВЪШКА *Myzus persicae*		
през вегетацията първо третиране	**ларви – възрастни**	**2 % нападнати растения**
второ третиране		**15-20 % нападнати растения**
ОРАНЖЕРИЙНА БЕЛОКРИЛКА *Trialeurodes vaporariorum*		
през вегетацията	**ларви – възрастни**	**10 % нападнати растения**
ПОДЗЕМНИ НОЩЕНКИ/СИВИ ЧЕРВЕИ *Agrotis sp., Euxoa sp.*		
след разсаждане	**гъсеници III-та възраст**	**2-3 бр./кв.м**
ЛИВАДНА ПЕПЕРУДА *Loxostege sticticalis*		
след разсаждане	**гъсеници II-ра възраст**	**5-6 бр./кв.м**
ИПСИЛОНОВА НОЩЕНКА *Scotia ypsilon*		
след разсаждане	**гъсеници III-та възраст**	**1,5-2 бр./кв.м**
ПАМУКОВА НОЩЕНКА *Helicoverpa armigera*		
фаза 10-15 листа - бутонизация	**гъсеници**	**10 бр./100 растения**
МЕНТОВА НОЩЕНКА *Chloridea peltigera*		
след разсаждане	**гъсеници II-ра възраст**	**25 бр./100 растения**
ТРИПС *Thrips tabaci*		
след разсаждане	**възрастни**	**единични индивиди на 10-12 % от растенията**
ТЕЛЕНИ ЧЕРВЕИ сем. *Elateridae*		
след разсаждане	**ларви**	**5-6 бр./кв.м**
СИВ ЦАРЕВИЧЕН ХОБОТНИК *Tanymecus dilaticollis*		
след разсаждане	**възрастни**	**над 3-4 бр./кв.м при ориенталски тютюн**
		над 1-2 бр./кв.м при едролистен тютюн
ПАМУК		
ТЮТЮНЕВ ТРИПС *Thrips tabaci*		
1-10 април	**при очаквано силно нападение през вегетацията**	**1 бр./плевел**
11-30 април		**3-4 бр./плевел**
15-30 май		**над 9 бр./плевел**
3-ти – 4-ти същ. лист		**1 бр./1 памуково растение**

ПАМУКОВА ЛИСТНА ВЪШКА *Aphis gossypii*		
3-ти – 4-ти същ. лист през вегетацията	**възрастни**	**10 % нападнати растения с единични колонии по тях**
ТЕТРАНИХОВИ АКАРИ *Tetranychus spp.*		
от бутонизация до края на формиране	**възрастни**	**3-5 % нападнати растения; 150 бр./100**
нападнати растения на кутийте		**10-12% почервенели листа**
МАЛКА ПОЛСКА НОЩЕНКА *Spodoptera exiqua*		
през вегетацията	**гъсеници**	**2 бр./растение**
		5% нападнати растения
		10 % повредени растения
ПАМУКОВА НОЩЕНКА *Helicoverpa armigera*		
I-во поколение бутонизация	**яйца и гъсеници**	**20 яйца или 10 гъсеници/100 растения**
		25 повредени бутона /100 растения
II-во III-то поколение плодообразуване		**30 яйца или 15 гъсеници/100 растения**
		40 повредени бутона /100 растения
ТЕЛЕНИ ЧЕРВЕИ сем. *Elateridae*		
преди третиране на семената	**ларви**	**5-8 бр./кв.м**
преди внасяне на гранулат		**8-10 бр./кв.м**
ОБИКНОВЕН ПАЯЖИНООБРАЗУВАЩ АКАР *Tetranychus urticae*		
до края на август	**ларви-възрастни**	**5 % нападнати растения**
КОНОП		
КОНОПЕНА БЪЛХА *Psylliodes attenuata*		
поникване	**възрастни**	**10-15 бр./кв.м**
ЛИВАДНА ПЕПЕРУДА *Loxostege sticticalis*		
I-во поколение	**гъсеници**	**10 бр./кв.м**
II-ро поколение		**20 бр./кв.м**
ЦАРЕВИЧЕН ПРОБИВАЧ *Ostrinia nubilalis*		
начало на вегетация	**гъсеници**	**25 бр./100 растения**
ЛЕН		
СИНЯ ЛЕНОВА БЪЛХА *Aphthona euphorbiae*		
поникване	**възрастни**	**10-15 бр./кв.м**
ЛЕНОВ ТРИПС *Thrips linarius*		
до бутонизация	**възрастни**	**над 1 бр./растение**
първа половина на вегетацията		**5-6 бр./растение**

ГАМОЗНАЧНА НОЩЕНКА *Phytometra (Autographa, Plusia) gamma*		
растения високи до 5 см	гъсеници	1 бр./кв.м
от 5 до 10 см		2 бр./кв.м
от 10 до 45 см		4 бр./кв.м
от 45 до 50 см		6 бр./кв.м
ХМЕЛ		
ГОЛЯМ ЛЮЦЕРНОВ ХОБОТНИК *Donus zoilus*		
начало и края на вегетация	възрастни	5 бр./растение
КОНОПЕНА БЪЛХА *Psylliodes attenuata*		
летораси до 50 см	възрастни	7 бр./растение
през вегетацията		15 бр./растение
ХМЕЛОВА ЛИСТНА ВЪШКА *Phorodon humuli*		
преди цъфтеж	ларви-възрастни	10-12 бр./лист
след цъфтеж		20-30 бр./лист
ТЕТРАНИХОВИ АКАРИ *Tetranychus sp.*		
през вегетацията	ларви-възрастни	15 бр./лист
ЕТЕРИЧНО-МАСЛЕНИ КУЛТУРИ		
МЕНТА		
МЕНТОВА НОЩЕНКА *Heliothis (Chloridea) peltigera*		
през вегетацията	гъсеници II възраст	над 25 бр./100 растения
МЕНТОВА БЪЛХА *Longitarsus lycopi*		
разлистване	възрастни	10% нападнати растения
МЕНТОВА ЛИСТНА ВЪШКА *Aphis affinis*		
бутонизация	подвижни форми	4-5 бр./лист
ТЕТРАНИХОВИ АКАРИ Tetranychus spp.		
бутонизация	яйца и подвижни форми	4-5 бр./лист
КАЗАНЛЪШКА РОЗА		
ПЪПКОВА ПЕРОКРИЛКА *Platyptilia rhododactylus*		
до цъфтеж	гъсеници	над 5 бр./10 храста
ЛИСТОГРИЗЕЩИ ГЪСЕНИЦИ *Geometridae, Tortricidae, Erebidae, Lasiocampidae*		
през вегетацията	гъсеници	60 бр./10 храста
ЦИКАДИ сем. *Cicadellidae*		
разлистване - бутонизация	ларви-възрастни	2-3 бр./лист
след цъфтеж		4-5 бр./лист
РОЗЕН АГРИЛУС *Agrilus cuprescens*		
бутонизация	възрастни	5 бр./100 храста
ЗЕЛЕНА РОЗЕНА ЛИСТНА ВЪШКА *Macrosiphum rosae*		
разлистване - бутонизация	подвижни форми	10% нападнати летораси
ТЕТРАНИХОВИ АКАРИ *Tetranychus spp.*		
след цъфтеж	яйца и подвижни форми	2-3 бр./лист

РОЗЕНА СФЕРИЧНА ЩИТОНОСНА ВЪШКА *Rhodococus bulgariensis*		
зимен покой	**зимуващи стадий**	**3-5% нападнати храсти**
ПЪПКОПРОБИВАЧ ПО РОЗАТА *Homalorhynchites (Rhinchites) hungaricus*		
бутонизация	**възрастни**	**1 бр./10 храста**
ЛАВАНДУЛА		
ЛАВАНДУЛОВ МОЛЕЦ Sophronia humerella		
разлистване - бутонизация	**гъсеници**	**5 % нападнати растения**
ЗЕЛЕНЧУКОВИ КУЛТУРИ		
ДОМАТИ		
ТЕЛЕНИ ЧЕРВЕИ сем. *Elateridae*		
полско производство - отглеждани чрез разсад	**ларви**	**4 бр./кв.м**
полско производство - отглеждани чрез директна сеитба		**5 бр./кв.м**
ПАЕЖИНООБРАЗУВАЩИ АКАРИ *Tetranychus spp.*		
цъфтеж-плододаване	**ларви – възрастни**	**5-10% нападнати растения**
ЛИСТНИ ВЪШКИ сем. *Aphididae*		
в началото на вегетация - при начало на заселване	**ларви, нимфи, възрастни**	**10% нападнати растения и образуване на 1-вите колонии**
в райони с масови вирози - след разсаждане		**единични крилати въшки по 5% от растенията**
ПАМУКОВА НОЩЕНКА *Helicoverpa armigera*		
бутонизация	**яйца**	**пок. I 20 бр./100 растения**
		пок. II 70-90 бр./100 растения
плодообразуване	**гъсеници**	**5% нападнати плодове**
ЦИКАДИ *Hyalesthes spp.*		
след разсаждане в нач. на вегетация юни-юли	**възрастни**	**2 бр./10 откоса със сак**
ДОМАТЕН МИНИРАЩ МОЛЕЦ *Tuta absoluta* Meyrick (оранжерийно производство)		
вегетация	**гъсеници**	**10% от листата са с мини**
		4% от плодовете са с повреди
МИНИРАЩИ МУХИ сем. *Agromyzidae* (оранжерийно производство)		
вегетация	**ларви**	**2 мини/растение**
ЗАПАДЕН ЦВЕТОВ ТРИПС /КАЛИФОРНИЙСКИ ТРИПС/ *Frankliniella occidentalis* (оранжерийно производство)		
през вегетацията	**възрастни**	**1 бр. на цвят**
ТЮТЮНЕВ ТРИПС *Thrips tabaci*		
през вегетацията	**възрастни и ларви**	**3 бр. на лист**

ОРАНЖЕРИЙНА БЕЛОКРИЛКА *Trialeurodes vaporariorum* (оранжерийно производство)		
до началото на плододаване	**възрастни**	**10 бр./1 растение**
в плододаващи насъждения		**20 бр./1 растение**
след 7 същински лист	**нимфи**	**5 бр./10 листа**
ГАЛООБРАЗУВАЩИ НЕМАТОДИ род *Meloidogyne (оранжерийно производство)*		
преди разсаждане	**яйца или ларви**	**12-18 бр./куб. см почва**
през вегетацията	**гали**	**наличие на гали по корените**
ПИПЕР		
ЛИСТНИ ВЪШКИ сем. *Aphididae*		
след разсаждане до края на юни	**ларви, безкрили, крилати**	**5% нападнати растения единични колонии**
в райони с масови вирози - непосредствено след разсаждане		**единични крилати въшки по 5% от растенията**
ПОДГРИЗВАЩИ НОЩЕНКИ *Agrotis spp.*		
пипер за многократно бране (зелен и червен)	**гъсеници**	**3 бр./кв.м; 2% повредени растения**
пипер за еднократно бране (червен)		**2 бр./кв.м; 1% повредени растения**
ЛИСТОГРИЗЕЩИ ГЪСЕНИЦИ *(Heliothis sp.; Plusia sp.)*		
ранно производство: ***до плодообразуване***	**гъсеници**	**45% унищожена листна маса**
в плодообразуване		**30% унищожена листна маса**
късно производство: ***до плодообразуване***		**35% унищожена листна маса**
цъфтеж		**50% унищожена листна маса**
плододаване		**16% унищожена листна маса**
ЦИКАДИ *Hyalesthes spp.*		
след разсаждане в началото на вегетация - юни-юли	**възрастни**	**2 бр./10 откоса със сак**
ЦАРЕВИЧЕН СТЪБЛОПРОБИВАЧ *Ostrinia nubilalis*		
през вегетацията	**яйчни групички**	**3-4 бр./100 растения** **10-15% нападнати растения**
ПАЯЖИНООБРАЗУВАЩ ТЕТРАНИХОВ АКАР *Tetranychus sp.*		
през вегетацията	**ларви-възрастни**	**5-6 бр./лист**
ПАМУКОВА НОЩЕНКА *Helicoverpa armigera*		
плодообразуване	**гъсеници**	**3-5 % нападнати плодове**
ТРИПСОВЕ сем. *Thripidae*		
цъфтеж	**възрастни и ларви**	**2 бр./цвят**
плододаване	**възрастни и ларви**	**3 бр./плод**

ПАТЛАДЖАН		
КОЛОРАДСКИ БРЪМБАР *Leptinotarsa decemlineata*		
в начало на вегетация-до плодообразуване	**ларви**	**3-4 бр./растение**
	възрастни	**4-5 бр./100 растения**
АКАРИ *Tetranychus spp.*		
през вегетацията	**ларви-възрастни**	**5 бр./лист; 10 % нападнати растения**
ТРИПСОВЕ сем. *Thripidae*		
цъфтеж	**възрастни и ларви**	**2 бр./цвят**
плододаване	**възрастни и ларви**	**3 бр./плод**
ЦИКАДИ подразред *Цикадови - Cicadomorpha*		
след разсаждане в началото на вегетацията (юни-юли)	**възрастни**	**2 бр./10 откоса със сак**
ОРАНЖЕРИЙНА БЕЛОКРИЛКА *Trialeurodes vaporariorum*		
до началото на плододаване	**възрастни**	**10 бр./1 растение**
КРАСТАВИЦИ		
ЛИСТНИ ВЪШКИ сем. *Aphididae*		
през вегетацията	**ларви-възрастни**	**7-10% нападнати растения с единични колонии**
АКАРИ *Tetranychus sp.*		
през вегетацията	**ларви-възрастни**	**5-10% нападнати растения**
ТЮТЮНЕВ ТРИПС *Thrips tabaci*		
през вегетацията	**възрастни и ларви**	**1 бр./цвят**
		3-5 бр./лист
ОРАНЖЕРИЙНА БЕЛОКРИЛКА *Trialeurodes vaporariorum (оранжерийно производство)*		
през вегетацията	**възрастни**	**5 бр. възрастни/растение**
ГАЛООБРАЗУВАЩИ НЕМАТОДИ род *Meloidogyne (оранжерийно производство)*		
преди разсаждане	**яйца или ларви**	**12-18 бр./куб. см почва**
през вегетацията	**гали**	**наличие на гали по корените**
ПЪПЕШИ И ДИНИ		
ПАМУКОВА ЛИСТНА ВЪШКА *Aphis gossypii*		
през вегетацията	**ларви-възрастни**	**10-12% нападнати растения с единични колонии**
АКАРИ *Tetranychus spp.*		
през вегетацията	**ларви-възрастни**	**10% нападнати растения**
ЛУК, ЧЕСЪН		
ЛУКОВА МУХА *Delia antiqua*		
3-ти - 4-ти лист (април)	**възрастни**	**5 бр./10 откоса със сак**
ЧЕСНОВА МУХА *Suillia lurida*		
3-ти - 4-ти лист (февруари-март)	**възрастни**	**5 бр./10 откоса със сак**

ЗЕЛЕ		
ЗЕЛЕВА НОЩЕНКА *Mamestra brassicae*		
средно ранно	**гъсеници**	**12-15 бр./100 растения**
късно		**15-18 бр. 100 растения**
ЗЕЛЕВА ЛИСТНА ВЪШКА *Brevicorynae brassicae*		
средно ранно	**ларви, безкрили, крилати**	**5% нападнати растения**
късно		**2% нападнати растения**
ЗЕЛЕВ МОЛЕЦ *Plutella maculipennis*		
след завиване на главите	**гъсеници**	**10% повредена листна маса**
КРЪСТОЦВЕТНИ БЪЛХИ *Phyllotreta spp.*		
след разсаждане	**възрастни**	**10 бр./кв.м**
през вегетацията		**10% унищожена листна маса**
ЗЕЛЕВИ ПЕПЕРУДИ *Pieris spp.*		
след разсаждане	**гъсеници**	**над 1% силно нападнати растения; 2-3 бр./растение**
в по късни фази	**яйчни групички**	**в/у 5% от растенията**
	гъсеници	**25% повредени листа**
ЗЕЛЕВА МУХА *Delia brassicae*		
след разсаждане	**яйца**	**6-8 бр./растение**
през вегетацията		
ЗЕЛЕВ СТЪБЛЕН СКРИТОХОБОТНИК *Ceuthorrhynchus quadridens*		
след разсаждане	**възрастни**	**1 бр./растение**
през вегетацията	**ларви**	**3 бр./растение**
ЗЕЛЕВА ДЪРВЕНИЦА *Eurydema ornata*		
семепроизводство	**възрастни**	**2 бр./растение**
ПОДГРИЗВАЩИ НОЩЕНКИ *Agrotis spp.*		
след разсаждане	**гъсеници**	**1 бр./кв.м**
след образуване на главите		**2 бр./кв.м**
ЦВЕТНО ЗЕЛЕ		
ЗЕЛЕВА НОЩЕНКА *Mamestra brassicae*		
рано след бутонизация	**гъсеници**	**5 бр./100 растения**
късно след бутонизация		**10 бр./100 растения**
МОРКОВИ		
МОРКОВЕНА МУХА *Psila rosae*		
начало на вегетация	**яйца**	**3-4 бр./20 растения**
КАРТОФИ		
КОЛОРАДСКИ БРЪМБАР *Leptinotarsa decemlineata*		
пониквване до 10-15 см височина на растенията	**възрастни**	**10% заселени гнезда**
15-25 см височина на растенията	**възрастни**	**5 бр./100 растения**
	яйчни купчинки	**10 бр./10 растения**
	ларви	**150 бр./100 растения**

бутонизация	**ларви**	**10% нападнати растения**
цъфтеж		**15% нападнати растения**
след цъфтеж		**20% нападнати растения**
след цъфтеж при семепроизводство	**ларви и възрастни**	**20% нападнати растения; 5-10 бр. ларви и възрастни/100 растения**
масов цъфтеж	**ларви**	**50% обезлистване**
пълно развитие		**75% обезлистване**
ранни картофи	**възрастни**	**20% унищожена листна маса**
средно ранни картофи		**35-40% унищожена листна маса**
ЛИСТНИ ВЪШКИ сем. *Aphididae*		
семепроизводство	**възрастни**	**единични екземпляри в началото на вегетацията**
ПОДГРИЗВАЩИ НОЩЕНКИ *Agrotis sp.*		
от поникване до образуване на 1-ви клубени	**гъсеници**	**5 бр./кв.м**
ЛИСТОРОГИ БРЪМБАРИ сем. *Scarabaeidae*		
до засаждане	**ларви**	**5 бр./кв.м**
ТЕЛЕНИ ЧЕРВЕИ сем. *Elateridae*		
преди засаждане и през вегетацията	**ларви**	**4-6 бр./кв.м**
КАРТОФЕН МОЛЕЦ *Phthorimaea operculella*		
през вегетацията	**гъсеници**	**3% нападнати растения**
ЯБЪЛКА		
ЧЕРВЕН ОВОЩЕН АКАР *Panonychus (Tetranychus) ulmi*		
зимен покой	**яйца**	**60-80 бр./10 см клонка**
бутонизация	**ларви**	**1-2 бр./лист**
формиране на завръза-нарастване на плодовете	**подвижни форми**	**3-4 бр./лист**
КАЛИФОРНИЙСКА ЩИТОНОСТНА ВЪШКА *Quadraspidiotus perniciosus*		
зимен покой	**зимуващи стадии**	**2% нападнати летораси**
през вегетацията	**ларви**	**10 бр./100 см клонка или 2-3 бр. нападнати плодове**
ЛИСТНИ ВЪШКИ сем. *Aphididae*		
зимен покой	**яйца**	**5-10 бр./100 см. клонка или 10 % пъпки с яйца**
разпукване на пъпки - розов бутон	**индивиди от *Aphis spp.***	**10-15 бр./100 пъпки или 10 % нападнати розетки**
формиране на завръза - нарастване на плодовете	**колонии от *Aphis spp.***	**10-15 бр./100 летораси**
разпукване на пъпки - розов бутон	**индивиди от *Dysaphis spp.***	**2-5 бр./100 пъпки или 5 % нападнати розетки**

формиране на завръза-нарастване на плодовете	**колонии от *Dysaphis spp.***	**5 бр./100 летораст и**
ЛИСТОЗАВИВАЧКИ сем. *Tortricidae*		
зимен покой	**яйчни групички**	**3-5 бр./дърво**
разпукване на пъпките-зелен конус-„миши уши”	**гъсеници**	**5-8 бр./100 пъпки**
бутонизация		**8-10 бр./10 розетки**
ПЕДОМЕРКИ сем. *Geometridae*		
разпукване на пъпките зелен конус, „миши уши”	**гъсеници**	**8-10 бр./100 пъпки**
бутонизация	**гъсеници**	**6-8 бр./100 бутона**
формиране на завръза нарастване на плодовете	**гъсеници**	**1-2 бр./100 завръза**
ЛИСТОГРИЗЕЩИ ГЪСЕНИЦИ сем. *Lasiocampidae*, сем. *Noctuidae*, сем. *Erebidae*		
разпукване на пъпките, зелен конус, „миши уши”	**гъсеници**	**8-10 бр./дърво**
ЯБЪЛКОВ ЦВЕТОПРОБИВАЧ *Anthonomus pomorum*		
разпукване на пъпките, зелен конус, „миши уши” бутонизация	**възрастни**	**4-6 бр./на 100 стръскани клона**
ЛИСТНА БЪЛХА *Cacopsylla picta*		
бутонизация	**възрастни**	**20-30 % нападнати розетки**
ЯБЪЛКОВА ПЛОДОВА ОСА *Hoplocampa testudinea*		
бутонизация-до начало на цъфтеж	**възрастни**	**2-3 бр./ 100 стръскани клона**
формиране на завръза	**ларви**	**2-3% повредени завръзи**
ЯБЪЛКОВ МОЛЕЦ *Yponomeuta malinella*		
след цъфтеж	**гъсеници**	**5% нападнати клонки**
ЛИСТОМИНИРАЩИ МОЛЦИ сем. *Lyonetiidae*, сем. *Nepticulidae* и сем. *Gracillariidae*		
формиране на завръза нарастване на плодовете	**яйца и мини**	**по 2-3 бр./лист**
ЩИТОНОСНИ ВЪШКИ сем. *Diaspididae*		
зимен покой	**зимуващи стадии**	**20-30 бр./100 см клонка**
формиране на завръза-нарастване на плодовете	**ларви**	**20 бр./100 см клонка**
ПЛОДОВИ ХОБОТНИЦИ сем. *Rhynchitidae*		
разпукване на пъпките-зелен конус-„миши уши”	**възрастни**	**15-20 бр./100 стръскани клона**
образуване на завръз		**10-15 бр./ 100 стръсквания**

ЯБЪЛКОВ ПЛОДОВ ЧЕРВЕЙ *Cydia pomonella*		
I-во поколение		
през вегетацията	**пеперуди**	**3-5 бр./уловка/седмица**
	гъсеници	**0,8-1 % пресни вгризвания в плодовете**
II-ро поколение		
през вегетацията	**гъсеници**	**1,5-2 % пресни вгризвания в плодовете**
МЪХНАТ БРЪМБАР *Tropinota (Epicometis) hirta*		
бутонизация	**възрастни**	**5-7 бр./100 розетки**
КРУША		
ЧЕРВЕН ОВОЩЕН АКАР *Panonychus (Tetranychus) ulmi*		
зимен покой	**яйца**	**40-60 бр./10 см клонка**
бутонизация	**ларви**	**1-3 бр. по зелените части на едно съцветие**
формиране на завръза-нарастване на плодовете	**подвижни форми**	**3-4 бр./лист - началото на нарастване на плодовете** **5-7 бр./лист - след началото на нарастване на плодовете**
ЛИСТНИ ВЪШКИ сем. *Aphididae*		
зимен покой	**яйца**	**5-10 бр./100 см. клонка или 10 % пъпки с яйца**
разпукване на пъпки - розов бутон	**индивиди от *Aphis spp.***	**10-15 бр./100 пъпки или 10 % нападнати розетки**
формиране на завръза - нарастване на плодовете	**колонии от *Aphis spp.***	**10-15 бр./100 летораст и**
разпукване на пъпки - розов бутон	**индивиди от *Dysaphis spp.***	**2-5 бр./100 пъпки или 5 % нападнати розетки**
формиране на завръза-нарастване на плодовете	**колонии от *Dysaphis spp.***	**5 бр./100 летораст и**
ЛИСТОЗАВИВАЧКИ сем. *Tortricidae*		
зимен покой	**яйчни групички**	**1 бр./100 см клонка**
ЩИТОНОСНИ ВЪШКИ сем. *Diaspididae*		
зимен покой	**зимуващи стадии**	**20-30 бр./100 см клонка**
формиране на завръза-нарастване на плодовете	**подвижни ларви**	**40-50 бр./100 см клонка**
нарастване на плодовете	**ларви**	**20 бр./100 см клонка**

КРУШОВИ БЪЛХИ *Cacopsylla sp.*		
зимен покой	**яйца и възрастни**	**8-10 бр. яйца или 1 възрастно/ 8-10 торбести клонки**
разпукване на пъпките-зелен конус-„миши уши”	**ларви и възрастни**	**2-3 бр./100 пъпки**
бутонизация		**2-3 % заселени розетки**
формиране на завръза и нарастване на плодовете	**ларви и възрастни**	**4-6% летораст с колонии**
ЛИСТОЗАВИВАЧКИ И ПЕДОМЕРКИ сем. *Tortricidae* и сем. *Geometridae*		
разпукване на пъпките-зелен конус-„миши уши”	**гъсеници**	**6-8 бр./100 пъпки или 8-10 % повредени пъпки**
бутонизация	**гъсеници**	**8-10 бр./100 бутона или 5% повредени бутона или 6-8% повредени розетки**
формиране на завръза-нарастване на плодовете	**гъсеници**	**2-3 бр./100 завръза до юнското окапване**
КРУШОВ ПЪПКОВ ПРОБИВАЧ *Anthonomus pyri*		
след формиране на връхни пъпки (септември-октомври)	**възрастни**	**5-8 бр./на 100 стръсквания**
разпукване на пъпките-зелен конус-„миши уши”	**ларви**	**8-10% повредени плодни пъпки**
КРУШОВА ПЛОДОВА ОСА *Hoplocampa brevis*		
бутонизация	**яйца**	**3-5 бр./100 цвята**
	възрастни	**3 бр./дърво**
формиране на завръза-нарастване на плодовете	**ларви**	**2-3% повредени завръзи**
МЪХНАТ БРЪМБАР *Tropinota (Epicometis) hirta*		
бутонизация	**възрастни**	**5-7 бр./100 розетки**
ПЛОДОВА КОРОГРИЗАЧКА *Adoxophyes reticulana*		
формиране на завръза-нарастване на плодовете	**гъсеници**	**1-2 бр./100 плода - до юнското окапване**
ЯБЪЛКОВ ПЛОДОВ ЧЕРВЕЙ *Cydia pomonella*		
I-во поколение		
формиране на завръза и нарастване на плодовете	**гъсеници**	**0,8-1 % пресни вгризвания в плодовете**
II-во поколение		
формиране на завръза-нарастване на плодовете	**гъсеници**	**1,5-2 % пресни вгризвания**

КАЛИФОРНИЙСКА ЩИТОНОСТНА ВЪШКА *Quadraspidiotus perniciosus*		
зимен покой	**зимуващи стадии**	**2% нападнати летораси**
през вегетацията	**ларви**	**10 бр./100 см клонка или 2-3 бр. нападнати плодове**
ЧЕРЕША И ВИШНЯ		
МАЛКА ЗИМНА ПЕДОМЕРКА *Cheimatobia (Operophtera) brumata*		
зимен покой	**яйца**	**2-5 бр./2 линейни метра 2-3 годишни клонки**
преди цъфтеж	**гъсеници**	**10-12 бр./100 стръсквания или 8-10% повредени пъпки**
след цъфтеж		**8-10 бр./100 стръсквания или 10-12% повредени плодове**
КОСТИЛКОПЛОДОВА ЛИСТНА ОСА *Neurotoma nemoralis*		
формиране на завръза/до нарастване на плода	**гъсеници**	**10% нападнати летораси**
ВИШНЕВ ХОБОТНИК *Rhynchites auratus*		
край на цъфтеж	**възрастни**	**3 бр./10 клонки**
ЧЕРНА ЧЕРЕШОВА ЛИСТНА ВЪШКА *Myzus cerasi*		
разпукване на пъпките - до цъфтеж	**индивиди**	**2% нападнати пъпки**
след цъфтежа	**колонии**	**5% нападнати летораси**
ЧЕРЕШОВА МУХА *Rhagoletis cerasi*		
първо третиране	**възрастни**	**8-12 дни след началото на летеж, при 10 бр. женски мухи на уловка (сумарно) при избистряне на плодовете**
второ третиране при средно ранни и късни сортове		**8-10 дни след първото при 10 бр. мухи/уловка**
КАЛИФОРНИЙСКА ЩИТОНОСНА ВЪШКА *Quadraspidiotus perniciosus*		
зимен покой	**зимуващи стадии**	**2% нападнати летораси**
МЪХНАТ БРЪМБАР *Tropinota (Epicometis) hirta*		
бутонизация	**възрастни**	**5-7 бр./100 розетки**
ЛИСТОЗАВИВАЧКИ сем. *Tortricidae*		
зимен покой	**яйца**	**3-5 яйчни купчинки/дърво**
разпукване на пъпки	**гъсеници**	**8-10 бр. /100 пъпки/розетки**
след цъфтеж		**12-15 бр./100 стръсквания**
ПРАСКОВА		
ЛИСТНИ ВЪШКИ сем. *Aphididae*		
зимен покой	**зимни яйца**	**20-30 бр./100 см клонка**

разпукване на пъпките-поява на листа	**индивиди на *Myzus spp.*, *Brachycaudus spp.***	**2% нападнати пъпки**
	индивиди на *Hyalopterus spp*	**5% нападнати пъпки**
образуване на завръзи-нарастване на плодовете	**колонии на *Myzus spp.*, *Brachycaudus spp.***	**5% нападнати летораси**
	колонии на *Hyalopterus spp.*	**15% нападнати летораси**
ТЕТРАНИХОВИ АКАРИ *Tetranychus spp.*		
след цъфтеж-до плодообразуване	**подвижни форми**	**1-2 бр./лист**
при нарастване на плода-след юнското опадване		**4-5 бр./лист**
ПРАСКОВЕН МОЛЕЦ *Anarsia lineatella*		
набъбване на пъпките	**гъсеници**	**3% повредени летораси**
нарастване на плодовете до беритба	**гъсеници**	**3% повредени плодове**
ИЗТОЧЕН ПЛОДОВ ЧЕРВЕЙ *Cydia molesta*		
през вегетацията	**пеперуди**	**10-15 бр./уловка/седмица**
млади градини	**гъсеници**	**2-3% нападнати летораси**
плододаващи градини		**5% повредени летораси или 2-4% нападнати плодове**
КАЛИФОРНИЙСКА ЩИТОНАСНА ВЪШКА *Quadraspidiotus perniciosus*		
зимен покой	**зимуващи стадии**	**2% нападнати летораси**
през вегетацията	**ларви**	**10 бр./100 см клонка или 2-3 бр. нападнати плодове**
ЛИСТОГРИЗЕЩИ ГЪСЕНИЦИ *сем. Geometridae*		
набъбване на пъпките	**гъсеници**	**4-6 бр./100 цветни пъпки**
КОСТИЛКОПЛОДОВА ЛИСТНА ОСА *Neurotoma nemoralis*		
формиране на завръза-до нарастване на плода	**гъсеници**	**10% нападнати летораси**
МЪХНАТ БРЪМБАР *Tropinota (Epicometis) hirta*		
бутонизация	**възрастни**	**5-7 бр./100 розетки**
ЧЕРНИЧЕВА ЩИТОНОСНА ВЪШКА *Pseudaulacspis pentagona*		
през вегетацията	**ларви**	**10-20 бр./100 см клонка**
ЛИСТОЗАВИВАЧКИ сем. *Tortricidae*		
зимен покой	**яйца**	**3-5 бр. яйчни купчинки/дърво**
разпукване на пъпки	**гъсеници**	**8-10 бр./100 пъпки/розетки**
след цъфтеж	**гъсеници**	**12-15 бр./100 стръсквания**
нарастване на плодовете	**гъсеници**	**1-2 бр./100 плода**

СЛИВА		
ТЕТРАНИХОВИ АКАРИ *Tetranychus spp.*		
бутонизация-цветни розетки - до начало на цъфтеж	**ларви**	**1-2 бр. по зелените части на 1 розетка или съцветие**
формиране на завръза	**подвижни форми**	**3-4 бр./лист**
нарастване на плодовете-до узряване *(средно ранните и ранни сортове)*		**3-5 бр./лист**
ЛИСТНИ ВЪШКИ сем. *Aphididae*		
зимен покой	**яйца**	**5-10 бр./100 см. клонка или 10 % пъпки с яйца**
разпукване на пъпките - до цъфтеж	**индивиди от *Hyalopterus spp., Phorodon spp.***	**10-15 бр./100 съцветия или 10% нападнати розетки**
	индивиди от *Brachycaudus spp.*	**2-5 бр./100 съцветия или 5% нападнати розетки**
формиране на завръза - нарастване на плодовете	**колонии - видове от *Hyalopterus spp., Phorodon***	**15 бр./100 клонки или 15% нападнати летораси**
	колонии - видове от *Brachycaudus spp.*	**5 бр./100 клонки или 5% нападнати летораси**
СЛИВОВА ЩИТОНОСНА ВЪШКА *Parthenolecanium corni*		
зимен покой	**зимуващи форми**	**20-30 бр./100 см клонка**
формиране на завръза	**ларви**	**20-30 бр./100 см клонка**
нарастване на плодовете-до узряване на средно ранните и ранни сортове	**подвижни форми**	**5-7 бр./лист**
ПЛОДОВИ ХОБОТНИЦИ *Rhynchites sp.*		
бутонизация-цветни розетки- до началото на цъфтеж	**възрастни**	**10-15 бр./100 стръскани клона**
СЛИВОВИ ПЛОДОВИ ОСИ (ЧЕРНА *Hoplocampa minuta*, ЖЪЛТА *Hoplocampa flava*)		
бутонизация-цветни розетки- до началото на цъфтеж	**възрастни**	**2-3 бр./10 стръскани клона**
формиране на завръза	**ларви**	**2-5% повредени завръза**
ЛИСТОЗАВИВАЧКИ сем. *Tortricidae* И ПЕДОМЕРКИ сем. *Geometridae*		
зимен покой	**яйца**	**1 яйчна купчинка/100 см клонка**
бутонизация, цветни розетки, до началото на цъфтеж	**гъсеници**	**8 бр./100 розетки**
формиране на завръза		**2-3 бр./100 завръза до юнското окапване и 1-3 бр. след него**

СЛИВОВ ПЛОДОВ ЧЕРВЕЙ *Cydia funebrana*		
I-во поколение	**пеперуди**	**10-15 бр./ уловка/ седмица**
	гъсеници	**1-1,5% пресни вгризвания**
II-ро и III-то поколение	**гъсеници**	**1,5-2% пресни вгризвания в плодовете**
КОСТИЛКОПЛОДОВА ЛИСТНА ОСА *Neurotoma nemoralis*		
формиране на завръза-до нарастване на плода	**гъсеници**	**10% нападнати леторасти**
ЯГОДОПЛОДНИ КУЛТУРИ		
ЯГОДИ		
ЯГОДОВО ХОБОТНИЧЕ *Anthonomus rubi*		
бутонизация	**възрастни**	**11 бр.повредени пъпки/кв.м**
		15 % нападнати растения
ЯГОДОВ СТЪБЛЕН ХОБОТНИК *Rhynchites (Goenorrhinus) germanicus*		
преди цъфтеж	**възрастни**	**4-5 бр./кв.м**
ПАЯЖИНООБРАЗУВАЩИ ТЕТРАНИХОВИ АКАРИ *Tetranychus spp.*		
през вегетационния период	**ларви-възрастни**	**7-8 бр./лист**
МАЛИНИ		
МАЛИНОВ АГРИЛУС *Agrilus (aurichalceus) rubicola*		
вегетация	**възрастни**	**4-5 бр. на 30 стръсквания/кв.м**
ЛОЗА		
ПАЯЖИНООБРАЗУВАЩИ АКАРИ Сем. Tetranychidae		
до цъфтеж	**възрастни**	**2-3 бр./лист**
след цъфтеж	**възрастни**	**4-6 бр./лист**
през вегетацията	**подвижни форми**	**4-5 бр./лист при 10% нападнати главини**
ЛОЗОВ АКАР *Brevipalpus lewisi*		
зимно пръскане	**ларви-възрастни**	**20 % нападнати лози**
15-20 май		**50 % нападнати лози**
преди и след цъфтеж		**10-15 % нападнати лози**
ЖЪЛТ ЛОЗОВ АКАР *Schizotetranychus viticola*		
до средата на май	**възрастни-ларви**	**2-3 бр./лист**
до края на юни		**5-8 бр./лист**
до края на август		**9-10 бр./лист**
до края на вегетацията		**4-6 бр./лист**
ГРОЗДОВИ МОЛЦИ *Lobesia botrana, Eupoecilia ambiguella*		
десертни сортове: **I-во поколение**	**гъсеници**	**4-6 бр./100 реси**
II-ро поколение		**6-7 бр./100 ягориди**
III-то поколение		**7-8 бр./100 грозда**

винени сортове: **I-во поколение**	**гъсеници**	**6-8 бр./100 реси**
II-ро поколение		**11-12 бр./100 ягориди**
III-то поколение		**10-12 бр./100 грозда**

Праговете на икономическа вредност за икономически важните вредители по земеделските култури са разработени от работна група в състав:

1. Проф. д-р Радослав Андреев, Аграрен университет, гр. Пловдив;
2. Проф. д-р Оля Караджова, ИПАЗР „Никола Пушкаров", гр. София;
3. Проф. д-р Иван Киряков, Добруджански земеделски институт, гр. Генерал Тошево;
4. Проф. д-р Румен Томов, Лесотехнически университет, гр. София;
5. Проф. д-р Стойка Машева - Институт по зеленчукови култури „Марица", гр. Пловдив;
6. Доц. д-р Евдокия Станева, ИПАЗР „Никола Пушкаров", гр. София;
7. Доц. д-р Винелина Янкова-Михайлова, Институт по зеленчукови култури „Марица", гр. Пловдив;
8. Доц. д-р Елена Цолова, Институт по земеделие, гр. Кюстендил;
9. Доц. Д-р Ценко Въчев, ИПАЗР „Никола Пушкаров", гр. София;
10. Доц. д-р Анелия Борисова-Крумова, Институт по земеделие, гр. Кюстендил;
11. Доц. д-р Димитрина Костова-Протохристова, Институт по зеленчукови култури „Марица", гр. Пловдив;
12. Доц. д-р Антоний Стоев, ИПАЗР „Никола Пушкаров", гр. София;
13. Доц. д-р Николай Петров, Лесотехнически университет, гр. София;
14. Гл. ас. д-р Мария Витанова, Аграрен университет, гр. Пловдив;
15. Гл. ас. д-р Вилина Петрова, Институт по земеделие, гр. Кюстендил;
16. Иванка Иванова, Централна лаборатория по калантина на растенията, БАБХ;
17. Милена Шулева, ОДБХ Кюстендил;
18. Антон Величков, БАБХ;
19. София Стаменова, БАБХ;
20. Снежана Проданова, БАБХ;
21. Татяна Величкова, БАБХ;
22. Таня Динова, БАБХ.

СОФИЯ, 2017 ГОДИНА